

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896.

Zoo wanneer een man eene volheid van het Priesterschap van God erlangt, dan heeft hij het te bekomen op dezelfde wijze als waarop Christus het verkreeg, en dat was door al de geboden te onderhouden, en al de verordeningen van het Huis des Heeren te gehoorzamen.

Joseph Smith, in „Geschiedenis der Kerk.”

15 Juni 1914.

No. 12

19e Jaargang.

IN DEN MOND DER GETUIGEN.

Elk der uitgaven van het Boek van Mormon, hetzij in de oorspronkelijke taal der overzetting, het Engelsch namelijk, of in de vele talen waarin het werk sedert dien is vertaald, gaat vergezeld van de traditioneele getuigenis der drie, en der acht getuigen.

Door onze tegenstanders zijn menigmaal deze getuigenissen niet als waar erkend geworden, als reden daarvoor opgevend: dat elk der mannen die hunne namen aan de wereld gaven in dat geschrift, ten allernauwste met den profet Joseph Smith verbonden waren, en, — naar luide van de beweringen dier tegenstanders, — alzoo niet in staat waren een onbevangen getuigenis te geven, maar, onder den invloed van Joseph, dachten en neerschreven wat hij maar goed zou vinden.

In zijn doorwrocht werk „The Restoration of the Gospel”¹⁾ geeft Osborne J. P. Widtsoe, rector aan de Hoogeschool van de Heiligen der Laatste Dagen te Salt-Lake-City, een alleszins duidelijk verslag der omstandigheden die plaats vonden bij de gebeurtenissen welke aanleiding gaven tot het doen van deze getuigenissen, alsmede worden door hem ten klaarste de redenen ontvouwd waarom deze mededeelingen, te vinden op de keerzijde van het titelblad van elk exemplaar van het Boek van Mormon, niet alleen behooren te worden geloofd door Heiligen der Laatste Dagen, maar eveneens door elk rechtschapen mensch en onbevooroordeeld beschouwer dezer heilige bladzijden.

We willen den geleerden rector daarom zelf laten spreken, en

¹⁾ „De Herstelling van het Evangelie.”

geven hier weer een uittreksel uit het hoofdstuk, hetzelfde opschrift tot titel dragende, wat wij hierboven hebben gezet.

„In Juni, 1829, werden de drie speciale getuigen door openbaring aangesteld ¹⁾. En korten tijd nadien werden acht anderen verkozen om getuigenis te geven van het feit dat Joseph Smith in het werkelijke bezit was van de platen van het Boek van Mormon. Interessant zal het zijn het getuigenis te onderzoeken van deze elf mannen, om gewaar te worden in welke nauwe betrekking zij staan tot de vroegste visioenen van den Profeet, zoowel als tot het boek zelve en het latere werk der Kerk.

De drie getuigen, door openbaring geroepen om van de Goddelijke betrouwbaarheid en echtheid van het Boek van Mormon te getuigen, waren Oliver Cowdery, David Whitmer, en Martin Harris. Alle drie geraakten met den Profeet verbonden spoedig nadat hij de vertaling begon van het Nephitische verslag. Martin Harris en Oliver Cowdery waren als schrijvers voor den Profeet opgetreden; en David Whitmer had heel wat materiele hulp en aanmoediging aangebracht. Het was vele dagen na het ontvangen van de openbaring welke gewag maakte van de drie getuigen, dat zij besloten, met den Profeet, zich in het woud terug te trekken, om „te trachten door vurig en nederig gebed de vervulling te erlangen der belofte gegeven in de openbaring van *****, opdat zij een blik op de platen zouden mogen slaan” ²⁾. Dienovereenkomstig gingen zij naar een bosch, nabij David Whitmer's huis, en begonnen aldaar hunne smeekingen tot den Heer, om de belofte, aan hen gemaakt, te vervullen.

Het scheen eerst echter als zouden hunne gebeden van geen invloed zijn. De hemelen waren als koper boven hunne hoofden. Geene tentoonspreiding van Goddelijke gunst verscheen om hen aan te moedigen. Elk der vier bad ernstig en vurig als zijne beurt kwam, maar zonder succes. Ten tweeden male nogmaals baden zij, beurt om beurt, maar eveneens zonder resultaat. Wat toch kon de zaak wezen dat hunne gebeden niet beantwoord werden? Eenigen tijd van te voren had Martin Harris den Profeet overgehaald hem toe te staan een aantal der bladzijden van het manuscript van het Nephitische verslag te toonen aan zekere leden van zijn eigen huisgezin. Harris had zichzelf door een heilig verbond verbonden, het voorrecht, uitgelijnd, niet uit te strekken, en om het handschrift ongeschonden terug te brengen. Ongelukkig echter had Martin Harris het hem toevertrouwde handschrift verloren. Het verlies daarvan was oorzaak tot groote onsteltenis geworden voor den Profeet, en op Harris bracht het een tijdlang de ongenade des Heeren. ³⁾

1). Leer en Verb. 17.

2). „Geschiedenis der Kerk”, Deel I, blz. 54.

3). „Geschiedenis der Kerk,” Deel I, blz. 21.

Toen nu de ernstige gebeden van den Profeet en de speciale getuigen, onbeantwoord bleven, raadde Martin Harris aan dat het voor hem allicht beter zou zijn zich terug te trekken, wijl het niet te betwijfelen viel dat het omrèden zijne tegenwoordigheid was, dat hunne pogingen vruchteloos waren.

De drie overblijvenden knielden nogmaals in gebed terneder. „(Wij) waren nog slechts korten tijd in gebed verzonken,” schrijft de Profeet, „of wij zagen oogenblikkelijk een licht boven ons in de lucht, van overweldigende heerlijkheid; en, zie, een engel stond voor ons. In zijne handen hield hij de platen, waarom wij gebeden hadden, voor hen — de aanstaande getuigen — om er een blik op te mogen werpen. Hij keerde de bladzijden een voor een om, zoodat wij ze konden zien, en de graveeringen er op, duidelijk konden onderscheiden. Hij — de engel — richtte zich daarop tot David Whitmer, en zeide, „David, gezegend is de Heer, en hij die zijne geboden onderhoudt;” waarna, onmiddellijk nadien, wij eene stem hoorden van uit het schitterende licht boven ons, zeggende, „Deze platen zijn geopenbaard geworden door de macht van God, en zij zijn vertaald geworden door de macht van God. De vertaling ervan die gij gezien hebt, is correct, en Ik gebied u getuigenis te geven van wat gij thans ziet en hoort.”¹⁾

Het visioen was geëindigd. David Whitmer en Olivier Cowdery hadden hunne verlangens bevredigd gezien. Zij hadden de platen aanschouwd in de handen van eenen engel; en zij hadden de stem gehoord van den engel, en eene andere stem van den hemel, verklarende de juistheid der vertaling gemaakt door den Profeet. Het was een wonderbaarlijke manifestatie; deze mannen konden niet anders dan getuigen van wat zij hadden gezien en gehoord.

In den tusschentijd was Martin Harris in een ander gedeelte van het woud, pleitende met den Heer. Vroeger op den dag had de Profeet ernstig tot hem gezegd, „Martin Harris, gij hebt u zelve dezen dag voor den Heere te vernederen, opdat gij eene vergiffenis van uwe zonden moogt verkrijgen. Doet gij zoo, het is de wil van God dat gij, in gezelschap met Oliver Cowdery en David Whitmer, een blik zult werpen op de platen.”²⁾ Maar Martin Harris had zich niet voldoende vernederd. Het getuigenis van den hemel was niet aan Martin gegeven tot nadat hij zich eerst van zijne vrienden had afgescheiden. Dan begon hij meer ten volle zijne onwaardigheid te beseffen. Hij trok zich tot op zekeren afstand van zijne broederen terug, en begon daar den Heer te smeecken, ernstig er naar strevende om zoodanig den hoogmoed van zijnen geest te vernederen dat hij de Goddelijke gunst mocht ontvangen.

¹⁾. Geschiedenis der Kerk,” Deel I blz. 54, 55.

²⁾. Lucy Smith, „Geschiedenis van den Profeet Joseph”, hoofdstuk 31.

Het was in dien gemoedstoestand, en aldus bezig gehouden, dat de Profeet, aan het einde van het hemelsche visioen, hem vond. De geest van Martin Harris was toen geheel en al vernederd geworden. Hij verzocht den Profeet ernstig hem in zijne smeeingen terzijde te staan. Een groot verlangen dreef hem uit ook het schitterend getuigenis te erlangen wat aan zijne metgezellen gegeven was geworden. Dienovereenkomstig knielde de Profeet nogmaals met hem neder in gebed. „En ten laatste ontvingen wij ons verlangen.” schrijft de Profeet, „want aler wij eindigden, werd hetzelfde visioen nogmaals voor onze blikken ontvouwd, althans voor mij was het zoodanig geopend, en ik hoorde en zag nogmaals dezelfde dingen; terwijl, op 't zelfde oogenblik, Martin Harris, klaarblijkelijk in eene opwelling der hoogste vreugde, uitriep, „'t Is genoeg; 't Is genoeg; mijne oogen hebben aanschouwd; mijne oogen hebben aanschouwd;” en opspringende, juchte hij „Hosanna,” God prijzende, en overigens zich uitermate verheugende.”¹⁾

De drie uitverkoren getuigen van het Boek van Mormon ontvingen aldus hunne getuigenis allen door Goddelijke openbaring. Het feit dat Martin Harris overwegenswaardige moeilijkheid ondervond om het getuigenis te erlangen, en dat hij die moeilijkheid overwon, is teekenend. Stof wordt bijgebracht tot de werkelijkheid der waarde van het visioen door het feit dat de drie, ofschoon van elkander gescheiden bij het werkelijke zien van het gezicht, toch getuigenis kunnen geven van dezelfde manifestatie tot in elk onderdeel gelijk. En, alle drie gaven getuigenis. Vlak achter het titelblad van het Boek van Mormon, verschijnt „De Getuigenis der Drie Getuigen.” Deze getuigenis is verklaard in „nederige woorden”; en zij die haar der wereld gaven hebben in de verdediging ervan nimmer gefaald.

Benevens deze drie waren er anderen welke eveneens bevoorrecht werden om de oorspronkelijke platen van het Boek van Mormon te zien en te betasten. Deze anderen echter werden de platen niet getoond door Goddelijke manifestatie.

Het was kort nadat het getuigenis der drie getuigen door de bediening van eenen engel verkregen was geworden. De Profeet Joseph Smith was van Fayette gegaan naar Manchester, om rangschikkingen te treffen voor het drukken van het Boek van Mormon. Hij was vergezeld van Hiram Page, en verscheiden van de Whitmers. Te Manchester voegden Joseph Smith Sr., Hyrum Smith, en Samuel H. Smith, zich bij hem. Het gezelschap bestond alzoo uit: de Profeet, met Christian Whitmer, Jacob Whitmer, Peter Whitmer Jr., John Whitmer, Hiram Page, Joseph Smith Sr., Hyrum Smith, en Samuel H. Smith. De Profeet zelve toonde aan de acht getuigen de oorspronkelijke platen van het

1). „Geschiedenis der Kerk.” Deel I, blz. 55.

Nephtische verslag. Het was een eenvoudige, duidelijke tentoonstelling van daadwerkelijke feiten. De getuigen zagen niet alleen de platen, maar betastten ze eveneens, en onderzochten de graveeringen er op aanwezig. En, met „nederige woorden” getuigden zij eveneens van wat zij gezien hadden. In het licht der bewijzen hier voorgesteld, moet gezegd worden dat het Boek van Mormon het best bewezen authentiek verslag is van aloude zaken waarop de wereld roem kan dragen. Elf getuigen verklaren op hun eerewoord dat zij de platen waarvan de vertaling gemaakt is, gezien hebben en onderzocht. Drie hunner getuigen verder dat een engel voor hen verscheen, hen verzekerende dat de vertaling van het graveerwerk op de platen, gedaan was door de macht van God, en dat die overzetting zuiver was. Wat beter en sterker getuigenis kon worden verlangd?

Groot gewicht wordt gehecht aan het getuigenis der drie en der acht. Hunne hoogheilige verklaringen bevestigen de woorden van den Profeet met betrekking tot de openende tooneelen der herstelling van het evangelie.

Toch zijn er die de waarde der getuigenis van deze elf mannen in twijfel trekken. Die zeggen [dat hunne getuigenis plaats greep onder den invloed van den jongen Profeet — door hem gehypnotiseerd als 't ware; of wel dat zij — de getuigen — zelve deel uit maakten van het bedrog gepleegd. Interessant zal het zijn derhalve te overwegen wat gewerd van elk dezer elf mannen, en gewaar te worden hoe zij in lateren leeftijd terneder blikten op hunne getuigenis aan de wereld gepubliceerd.

Oliver Cowdery werd geboren te Wells, Rutland County, Vermont, in October 1805. Hij ontmoette den Profeet op 5 April 1829; werd zijn schrijver gedurende de vertaling van het Boek van Mormon, en werd, met den Profeet, gedoopt in Juni 1829. Oliver Cowdery werd tot een belangrijk lid in de nieuwe Kerk. Toch echter schijnt het dat hij mank ging aan ernstige zwakheden. In 1838 werden zekere beschuldigingen tegen hem ingebracht door den Hoogen Raad te Far West. Sommigen dier beschuldigingen bleken op waarheid gegrond, en, aangezien hij geen voldoende bekeering deed zien, werd Oliver Cowdery van de Kerk afgesneden. Hij ging daarop naar Michigan om te studeeren in de wetgeving. Eens vroeg hem een van zijn medege-nooten, „Mr. Cowdery, ik zie dat uw naam verbonden is met dit boek (het „Boek van Mormon.”) Zoo gij gelooft dat dat waar is, waarom zijt gij dan in Michigan?” Na de namen der getuigen te hebben gelezen, vervolgde hij, „Mr Cowdery, gelooft gij dit boek?”

„Nee mijnheer,” antwoordde Mr. Cowdery, vlug.

„Maar uw naam is er aan verbonden,” protesteerde zijn ondervrager, „en gij verklaart hier dat gij een engel zaagt, en eveneens de platen, waarvan het boek beweert vertaald te zijn; en nu zegt gij dat

gij het niet gelooft. Wanneer hebt gij nu de waarheid gezegd?"

„Mijn naam is verbonden aan dit boek, en wat ik daar heb gezegd, is waar,” antwoordde Oliver Cowdery met klem. „Ik zag het; ik weet dat ik het zag, en geloof heeft daar niets mee uit te staan, aangezien een volmaakte wetenschap het geloof, wat ik in dat werk had, heeft ingezwolgen, w e t e n d e zooals ik doe, dat het waarheid is.”¹⁾

En zoo was het altijd; Oliver Cowdery weifelde nimmer in zijne getuigenis. Zeer zeker, zoo hij ooit ten tijde van de bediening van den engel onder den invloed was geweest, dan was hij er nu toch wel onder van daan. Of, zoo hij met Joseph Smith samen had gewerkt in een monsterachtig complot, dan was hij, nadat hij van de Kerk was afgesneden, er nu toch niet meer in betrokken. Dit eene stukje van geheel belangelooze getuigenis is alleen reeds voldoende de waarheid daar te stellen van heel het getuigenis der drie. Oliver Cowdery bekeerde zich, en sloot zich in 1848 opnieuw bij de Kerk aan, in den tijd van de moeitevolle dagen van hare uitdrijving van Nauvoo. Het is waard te worden opgemerkt dat dit dagen waren van zware beproeving voor de Kerk. Oliver Cowdery kon er niets bij winnen door zich bij de leden opnieuw aan te sluiten. Meer nog, de Profeet was dood. Wat Oliver Cowdery deed in 1848, dat deed hij omreden de diepe overtuiging van zijn eigen ziel, en niet omreden den invloed van Joseph Smith. Oliver Cowdery stierf in 1850. De woorden op zijn sterbed waren een onveranderlijk getuigenis aangaande de Goddelijke waarheid van het „Boek van Mormon.”

David Whitmer eveneens, getuigde onveranderlijk van de waarheid van het getuigenis dat hij onderteekend had en gegeven aan de wereld. David Whitmer werd geboren nabij Harrisburg, Pa. den 7 Januari 1805. Hij werd in Juni 1829 gedoopt. Even als ook Oliver Cowdery bekleedde hij een belangrijke plaats in de Kerk. Op 13 April 1838 werden er verschillende beschuldigingen tegen hem ingebracht, en bewezen. Dienovereenkomstig werd hij afgesneden van de Kerk. David Whitmer is nimmer te eeniger tijd tot trouw aan de Kerk teruggekeerd. Toch gaf hij een onveranderlijk en nimmer stervend getuigenis met betrekking tot de Goddelijke waarheid van het „Boek van Mormon.”

In 1881 beweerde een zekere John Murphy dat David Whitmer zijne getuigenis als een van de drie getuigen van het „Boek van Mormon”, had ontkend. David Whitmer publiceerde onmiddellijk in de „Conservator” van Richmond, eene weerlegging van die leugen.

„Opdat de wereld de waarheid moge kennen,” zoo schreef hij, „verlang ik thans, staande als het ware aan den rand van het graf, en in de vreeze Gods, eens voor al de volgende publieke bewering te maken:

¹⁾ „Geschiedkundig Verslag,” blz. 200, 201.

„Dat ik nimmer te eeniger tijd dat getuigenis, noch een gedeelte daarvan, heb ontkend, wat namelijk zoo lang met dat boek gepubliceerd is geworden, als een van de Drie Getuigenissen. Zij die mij het beste kennen weten heel wel dat ik altoos trouw ben gebleven met betrekking tot dat getuigenis. En opdat niemand misleid mag worden, of mijne tegenwoordige inzichten met betrekking hiertoe mag betwijfelen, bevestig ik hierbij nogmaals de waarheid van al mijne beweringen toen gemaakt en gepubliceerd.”¹⁾

De profet Joseph Smith was reeds bijna veertig jaren geleden gestorven toen deze hernieuwde getuigenis door David Whitmer werd uitgegeven. Het zou de grootste dwaasheid zijn om te veronderstellen dat meer dan veertig jaar van onafhankelijk leven en denken — afgezonderd van de Kerk door den Profet gegrondvest, met dien Profet zelve reeds niet meer aanwezig, — David Whitmer nog onder „hypnose” of anderen invloed van den Profet zou staan. Met zijne getuigenis zóó ferm en ongeschokt, na zóó groot een aantal jaren, zou het het toppunt van dwaasheid zijn te veronderstellen dat David Whitmer onder eenige geestelijke onderwerping leefde met betrekking tot den Profet, zelfs ten tijde van de bediening van den engel. En andere valsche redenen om een dergelijk getuigenis te onderschrijven konden er niet zijn. David Whitmer was geen familie van Joseph Smith. Hij was niet met hem in maatschappelijke zaken betrokken. Hij ontving geen aardse voordeelen van zijn lidmaatschap in de nieuwe Kerk. In 't kort, er was geen reden onder den hemel te vinden waarom hij de frauduleuze oogmerken van Joseph Smith zoude gediend hebben, gesteld dat de laatste een bedrieger ware geweest. David Whitmer's getuigenis, dan, evenals die van Oliver Cowdery, blijft voor eeuwig onaangetast, te sterker omreden dat zij even standvastig bleef ook nadat David Whitmer de Kerk verlaten had. Whitmer stierf te Richmond, Missouri, 25 Januari 1888. Op zijn doodbed gaf hij een laatste, onweersprekelijk getuigenis aangaande de Goddelijke echtheid van het „Boek van Mormon”, alsmede van de waarheid en onvervalschtheid van de Getuigenis der Drie Getuigen.

Martin Harris was een van Joseph Smith's eerste en liefste vrienden. En toch geraakten zijne betrekkingen met den Profet, even als die van Oliver en David, gespannen, nog vóór den marteldood van den Profet. Martin Harris werd geboren te Easttown, New York, 18 Mei 1783. Hij ontmoette den jongen Profet voor de eerste maal in 1827, kort nadat de Profet van den engel de platen van het „Boek van Mormon” had ontvangen. Spoedig na de organisatie der Kerk werd hij gedoopt, in 1830. Ook Martin Harris was een geëerd man in de nieuwe Kerk. Hij vervulde onderscheiden betrekkingen van waardig-

¹⁾ Aangehaald in „Geschiedkundig verslag,” blz. 210, 211.

heid, en zoo lang als de Heiligen te Kirtland woonden, was hij ijverig in het volbrengen van zijne plichten. Toen echter de Heiligen naar Missouri vertrokken, bleef Harris te Ohio. Geruchten liepen dat hij afvallig was geworden. Toch echter weifelde Martin Harris nimmer in zijne getuigenis aangaande het „Boek van Mormon.” Na den marteldood van den Profeet, kwam Martin Harris onder den invloed van den afvalligen leider James J. Strang. Als toen ging hij naar Engeland, in 1846, kennelijk met het doel de Mormoonsche Ouderlingen, aldaar werkzaam, tegen te staan, en de Kerk in miscrediet te brengen. Het schijnt echter dat hij geen kwaad van beteekenis uitrichtte. In 1870 kwam Harris naar Utah, en koos zijn woonplaats in Smithfield. Vijf jaar na dien stierf hij, bijna drie en negentig jaar oud zijnde.

Bijna vijftig jaar was verloopend sedert de Profeet gedood was geworden, en vier en zestig jaar was voorbij gegaan sedert de wonderbaarlijke manifestatie had plaats gegrepen, waarbij Martin Harris den engel en de platen zag. Vele dingen waren er gedurende zijn lange leven gebeurd. Hoewel Martin Harris in werkelijkheid nooit de Kerk verlaten had, zoo was hij toch vervreemd geworden, en voor vele jaren lang niet meer in volle gemeenschap met dezelve. Toch echter, ten spijt van al zijne onderscheidene ondervindingen, heeft zijne getuigenis nimmer gewiefeld. En even als zulks het geval was met Oliver Cowdery en met David Whitmer, waren de woorden op zijn sterfbed eene bevestiging van de getuigenis die hij vier en zestig jaar van te voren gegeven had.

„Martin Harris was, gisteren een week lang, ziek,” schrijft Martin Harris Jr., onder datum van 9 Juli 1875, „met een zeker soort van ongesteldheid waardoor zijne lendenen zoo zwak werden en uitgeput, dat hij zonder onze hulp zich niet bewegen kon.***** Hij is voortgegaan met te spreken over, en te getuigen van, het „Boek van Mormon,” en het waren zijne gelukkigste oogenblikken wanneer iemand zou willen luisteren naar zijne getuigenis. Wanneer hij zich zwak en afgemat gevoelde bij tijden, en iemand binnen kwam en een gesprek met hem begon, en hem eene gelegenheid gaf om hierover te spreken, dan begon hij onmiddellijk te herleven, en gevoelde zich een tijdlang als een jongen man.”¹⁾ In deze stemming ging hij heen, de laatste oogenblikken van zijn lang leven verhelderende met den gloed van zijne getuigenis van de waarheid van het „Boek van Mormon.”

Alle drie der bijzondere getuigen van de Goddelijkheid van het „Boek van Mormon” geraakten vervreemd van den Profeet en zijn werk. Ten spijt van alle vervreemding echter waren zij tot het laatste toe standvastig in het bevestigen der waarheid van hunne groote getuigenis.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ Aangehaald in „Geschiedkundig verslag,” blz. 214.

DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der Laatste Dagen.

Redactie:
LE GRAND RICHARDS.

Assistent:
B. TIEMERSMA.

UIT DEN BERG AFGEHOUDEN.

Uit de bergen werd, zonder handen, een steen afgehouden; die steen sloeg dat beeld aan de voeten van ijzer en leem, en vermaalde het.

Dat is het slot van het profetische gezicht aan den koning van Babel getoond. Toen de koning al de wijzen van Babel om wilde brengen omdat zij zijnen droom niet uit konden leggen, verzocht Daniël voor den monarch te worden gebracht.

Daniël, door Arioch, als een van de gevankelijk weggevoerden van Juda, voor den koning gebracht nam, zelven geene eer op zich, maar begon met te zeggen dat er een God in den hemel was die verborgenheden, grooter dan de wijzen, de sterrenkijkers, de tovenaars, en de waarzeggers uit konden leggen, — openbaarde. Die God nu, zoo zeide Daniël, had den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zou.

Daarop begint hij heel den droom te ontleden. Van af het gouden hoofd, wat den koning Nebukadnezar verbeeldde, gaat hij langs heel den lijn der wereldgeschiedenis, en komt eindelijk bij het tijdperk der laatste dagen. „In de dagen van die koningen,” wanneer namelijk het ijzer en het modderig leem vermengd zal zijn, wanneer de koningshuizen zich wel met elkander zullen vermaagschappen, maar niettegenstaande dat zich niet aan elkander zullen hechten, in die dagen, „zal de God des hemels een koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden, en dat koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.”

Het is niet ons tegenwoordig doel om al de verschillende verwickelingen te volgen van de geschiedenis der wereld; hoe het koninkrijk van Nebukadnezar door de heerschappij der Meden en Perzen werd overvleugeld; hoe het Grieksche, en later het Romeinsche rijk voor een langen tijd de opperheerschappij in handen kreeg, en hoe eindelijk de koninkrijken der aarde evenals de teenen van eens menschen voet, verdeeld werden, om het beeld, door den koning der oudheid gezien, volkomen te voltooiën, maar veeleer is het ons plan een oogenblik te wijzen op die steen, welke zonder handen van den berg afgehouden, het slottooneel uitmaakte van de uitlegging van den Joodschen profeet.

De Heiligen der Laatste Dagen, — hun naam zegt het reeds — gelooven dat wij leven in een tijdperk kort vóór de tweede komst van den Zoon van God. Dat wij leven in den tijd van dien steen

welke afgehouden werd, en die thans bezig is zich over de aarde langzamerhand op te werpen tot een grooten hoop, totdat alle koninkrijken vermalen en te niet zijn gedaan.

Niet dat de leer der Heiligen van den jongsten dag uitgaat van het standpunt om zich wereldheerschappij te vergaderen; in geenen deele zelfs. Daar is niet het minste streven in dezen godsdienst om zich op een voetstuk te plaatsen. Ook acht zij — de Kerk — het niet als recht dat er pogingen zouden worden aangewend om wereldheerschappij zich te veroveren.

Toch is der Kerk beloofd dat eenmaal het koninkrijk, waarvan zij een deel uitmaakt, het koninkrijk zal zijn. Het koninkrijk wat Daniël verklaarde dat door den God des hemels, in die dagen, verwekt zoude worden. Wat alle andere koninkrijken vermalen zou en te niet doen.

En dat waardoor?

Enkel door de eeuwige beginselen van volkomen rechtvaardigheid. In de koninkrijken, de heerschappijen en het gezag van onzen tijd speelt op onrechtvaardig verkregen wijze macht, de hoofdrol veelal. Rijkdom, stand en adel zijn noodzakelijke requisieten voor het opklimmen in autoritaire betrekkingen. Zonder dat veelal rekening gehouden wordt met de karakter-eigenschappen der persoonlijkeden, ziet men tot hooge functies komen zij die de meeste voorspraak genieten kunnen, terwijl naar de bekwaamheden niet altoos onderzoek wordt gedaan. Berust daarop zelfs niet heel het koningsstelsel van dezen tijd? Niet omdat de vorst een meerderwaardig persoon is, dáárom is hij koning, maar alleen omdat hij van vorstelijken bloede was. Alleen omdat zijne voorouders op hunne beurt vorsten waren; en heel zijn standplaats in de wereldheerschappij heeft hij te danken aan het feit dat het menschdom toestanden gereedelijk huldigt die, strikt genomen, en beschouwd in het licht der Goddelijke rechtvaardigheid, in dien zin althans, geen recht van bestaan zouden hebben.

Van daar dan ook dat de koninkrijken, de voeten en teenen, voor een deel bestaande uit modderig leem, en voor een ander deel uit ijzer, geen altijddurende kracht zullen kunnen hebben. Van daar dat koningshuizen vallen zullen en opstaan, tot zoolang dat het menschdom zich gereed zal vinden de eenig bestaanbare maatstaf voor het koningschap te willen aanvaarden, de regeering namelijk in groote rechtvaardigheid.

Die tijd nu nadert. We kunnen klaarlijk onder de menschen eene strooming opmerken in die richting. We zien duidelĳk in de roerselen van het hart der volkeren te voorschijn treden een zucht naar meerdere tentoonspreiding van rechtvaardigheid. Langzamerhand schijnt de wereld te ontwaken, en de deugden te beseffen van den grooten Koning der rechtvaardigheid, reeds voor bijna tweeduizend jaren geleden, den volkeren verkondigd. En schoon men Hem over 't geheel thans no ĳ

niet wil erkennen, als den toekomstigen vorst van het aanstaande millennium, gaat het den volkeren der beschaving thans, als het eenmaal den Joden ging, toen ze den Messias verwierpen, en in Hem niet zagen den vertegenwoordiger van het doeleinde en het eindoogmerk der wetten hen zoo lang van te voren reeds voorgehouden. Eenmaal zal voor hen de tijd aanbreken dat zij, verlost zijnde uit de verdrukking hunner vijanden door de hand van dienzelfden Messias, wanneer Hij zich andermaal op zal maken om Zijn volk te verlossen, de persoonlijkheid van Jezus van Nazareth zullen eeren.

Zoo eveneens de beschaving, — we hadden haast gezegd, het Christenheid — van thans.

Ofschoon de beginselen van de wetten van het aanstaande koninkrijk reeds sedert bijna eene eeuw weer opnieuw tot de aarde zijn hersteld, toch wil de wereld ze niet erkennen in de nederige persoonlijkheid van het Mormonisme. Hoewel velen met ons het schip der maatschappij in dezelfde richting bezig zijn te sturen; hoewel velen medestanders met ons zijn, al is het dan in gebrekkigen zin, en niet voorgelicht door de van Godswege geopenbaarde beginselen van het Evangelie, toch willen ze niet de volgelingen van Joseph Smith als zoodanig erkennen, maar trekken er gezamenlijk tegen te velde.

Eens echter, en die tijd ligt niet zoo verre meer in het verschiet, zal men, evenals de Joden met den Messias, in de zuiver uiteengelijnde beginselen van het evangelie, wat ook hen zal bereiken, tot hunne verbazing hetzelfde stelsel van godsdienst en wereldregering ontdekken, wat hun ideaal is geweest, in het Mormonisme, wat of door hen in 't geheel niet geacht is geworden te bestaan, of wel wat zij ten doode toe hebben gemeend te moeten vervolgen.

Dan zal de steen herkend worden uit de bergen afgehouden, zonder handen, die, voortrollende, langzamerhand tot een grooten hoop is geworden, zóó groot dat zij niet meer voorbij gezien kan worden. En, der wereld, der beschaving, en der Christenheid tot groote verassing, zal aan het hoofd van dat Koninkrijk staan, Hij die eenmaal op Golgotha leed voor de zonden der wereld, die is opgestaan, die ten hemel is gevaren, en naar de wederkomst van wien allen hebben uitgezien, maar die ze allerminst verwachtten te midden van hen van wien de wereld nimmer iets anders dan kwaad heeft weten te zeggen.

Toch zal Zijne duidelijke verklaring van dat feit hen als eene veroordeeling in de ooren moeten klinken, wanneer uit Zijn mond zal worden vernomen dat Hij altijd gerekend is geworden met de minsten der wereld, dat ook in den tijd van Zijne groote zending slechts een doornenkroon zijn deel was, reden waarom niet anders verwacht kan zijn geworden dat ook thans Zijne komst op andere wijze zal zijn dan door hen die voorgaven in Hem te gelooven, werd verwacht.

Zijne regering eenmaal aangevangen hebbende, zal echter spoedig

worden gezien dat de beginselen door Hem voorgestaan, en door Hem ter voorbereiding reeds geruimen tijd te voren geopenbaard, inderdaad de beginselen zijn die enkel en alleen in staat kunnen wezen een koninkrijk daar te stellen wat in eeuwigheid niet zal verstoord worden, en wat slechts over kan worden gelaten aan de Heiligen der Hooge Plaatsen, of wel de Heiligen des Allerhoogsten.

„BEVEEL GERUST UW WEGEN.”

Door

FRANK I. KOOYMAN.

„Beveel gerust uw wegen,
Al wat u 't harte deert,
Der trouwe hoed' en zegen
Van Hem, die 't al regeert:
Die wolken, lucht en winden
Wijst spoor en loop en baan,
Zal ook wel wegen vinden,
Waarlangs uw voet kan gaan.”

Hoevele harten heeft de blijmoedige zanger der Hervorming, Paul Gerhard, met deze woorden opgebeurd! Overal waar de Reformatie voet gekregen heeft, klinkt zijn vertroostend gezang! En de Heiligen der Laatste Dagen, die de berijmde Psalmen en de Gezangen — vooral wegens de daarbij behoorende trage, neerslachtige muziek — zoo stiefmoederlijk behandeld hebben, konden Gerhard's schepping niet voorbij loopen! Hoe goed past zij bij de opgewekte, ziel-aanvurende liederen Zions!

„Van Hem, die 't al regeert.” Denken wij ons in wat die woorden inhouden? Het heelal! De onbegrensde schepping, waarin onze aardbol een stofje is! Om tenminste bij benadering eenig denkbeeld te kunnen vormen van die duizelingwekkende ruimte, kan een anecdote van Mark Twain ons misschien eenigszins helpen. In zijn boek: „Extract uit Kapitein Stormfields Bezoek aan den Hemel” laat de humorist den kapitein jarenlang door het hemelruim snellen, op weg naar de zalige gewesten. Ten lange laatste komt hij aan. Maar geven wij onzen hemelbestormer zelf het woord. Hij vertelt zijn lotgevallen aan zijn' vriend Peters:

„Ik landde. Ik werd met den menschenstroom meegevoerd naar een poort, en toen het mijn beurt was, zei de chefklerk, echt zake-mansachtig:

„Vlug wat! Waar komt u vandaan?”

„San Francisco”, zeg ik.

„San Fran — wat?” zeit-ie.

„San Francisco”.

Hij krabde z'n hoofd en keek beduusd. Toen zeit-ie:

„Is 't een planeet?”

Verdraaid, Peters, denk eens aan! „Planeet”, zeg ik, „'t is een stad. En bovendien is 't een van de grootste en mooiste en . . . .”

„Tut tut!” zeit-ie, „geen gesprekken hier. Wij doen hier niet in steden. Waar komt u vandaan, in 't algemeen gesproken?”

„O!” zeg ik, „excuseer mij. Schrijf mij maar op voor Californië.”

Hij zat weer vast, Peters! Hij stond 'n oogenblik beduusd en toen zeit-ie, scherp en geprikkeld:

„Zoo'n planeet ken ik niet — is 't een sterrenbeeld?”

„Genadige goedheid!” zeg ik. „Sterrenbeeld, zeit u? Nee — 't is 'n Staat.”

„Och man, wij doen hier niet in Staten. Wil je mij zeggen waar ge vandaan komt, in 't algemeen, in 't groot gesproken, verstaat u mij niet?”

„O, nu snap ik je”, zeg ik. „'k Ben van Amerika — de Vereenigde Staten van Amerika.”

Peters, hij zat waarachtig weer vast! Als 't niet waar is, ben ik 'n oester! Met een onbenullig gezicht zich tot een onderklerk wendende, zeit-ie:

„Waar is Amerika? Wat is Amerika?”

De onderklerk antwoordt prompt en zegt:

„Zoo'n aardbol bestaat er niet.”

„Aardbol?” zeg ik. „Waar praat je over, jonge man? 't Is een land, een vastland. Columbus heeft het ontdekt; je zult toch wel 'ns van hem gehoord hebben, vertrouw ik. Amerika — wel, mijnheer, Amerika . . . .”

„Stilte!” zegt de cheffklerk. „Nu voor 't laatst: waar — kom — je — v a n d a a n?”

„Wel”, zeg ik, „ik weet niets meer te zeggen — tenzij ik het op z'n grootscheepsch ga doen en royaal-weg zeg dat ik van de wereld kom.”

„Ha” zeit-ie, en z'n gelaat verhelderde, „dat begint ergens op te lijken. Welke wereld?”

Peters, nu zat ik vast. Ik keek hem aan: bedremmeld; hij keek mij aan: gekweld. Toen brak-ie los:

„Kom, kom, welke wereld?”

Ik zeg: „Wel, de wereld, natuurlijk.”

„De wereld!” zeit-ie. „H'm! daar zijn er biljoenen! . . . . Wie volgt!”

Dit zoogenaamde hemelbezoek — kostelijke humor! — is natuurlijk klinkklare onzin, maar in deze omlijsting komt het schilderij van het wereldengewemel goed uit. En welke ontzaglijke gevaarten zijn het die daar langs hunne voorgeschreven banen gaan, lichamen waarvan onze zon — 350.000 maal zoo groot als de aarde! — een der kleinste is. Zoo het middelpunt onzer zon gebracht kon worden waar onze

aarde nu is, zou haar buitenrand ver voorbij de maan uitsteken! Hoe onbegrijpelijk groot moet Kolob ¹⁾ zijn, de heerscherbol, die als centraal-lichaam, groepen om zich laat wentelen!

„Reuzige bollen
In vlammende gloor,
Wentlen en rollen
De oneindigheid door.” ²⁾

In groote mate verlicht door Gods Geest, zag Mozes „vele landen; en ieder land werd aarde genoemd, en er waren bewoners op dezelfde.” ³⁾ De Bouwheer van het Heelal onderrichtte hem: „En ontelbare werelden heb Ik geschapen, en Ik schiep ze voor Mijn eigen doeleinde; en door den Zoon, welke is Mijn Eeniggeborene, schiep Ik ze . . . . Maar alleen een verslag dezer aarde en de inwoners derzelve geef ik aan u. Want zie, er zijn vele werelden, die voorbijgegaan zijn door het woord Mijner macht. En er zijn vele werelden die nu bestaan, en zij zijn voor den mensch ontelbaar; maar alle dingen zijn voor Mij geteld, want zij behooren Mij toe en Ik ken ze allen.” ⁴⁾

„Vele werelden die voorbijgegaan zijn.” Onze aarde, die voorbij gaan zal met hare hemelen, ⁵⁾ is dus niet de eerste die dat lot ondergaat! „Ziet, Ik maak alle dingen nieuw”, luidt het woord des Heeren met betrekking tot deze aarde; ⁶⁾ maar ook dat geldt niet haar alleen, want „als er eene aarde zal voorbij gaan, en de hemelen derzelve, zoo zal er eene andere komen; en er is geen einde aan Mijne werken, noch aan Mijne woorden.” ⁷⁾

Welk een verzekering is hier voor den peinzenden wandelaar op Gods wegen! Rijst er soms eventjes twijfel in ons gemoed, of Gods Werk op aarde wel goed zal afloopen, bedenken wij dan dat hier geen nieuweling aan den gang is! In talloze werelden zijn Zijne plannen beproefd, getoetst. Zijn Werk — het teweegbrengen van de onsterfelijkheid en het eeuwige leven des menschen ⁸⁾ — zal niet falen.

---

1). Voor hen die onbekend zijn met de „Mormoonsche” literatuur, zij hier gezegd dat Kolob de grootste is der zeer groote sterren die Abraham met behulp van de Urim en Thummim zag. Dit reuzengevaarte, het hart der orde waartoe ook ons wereldje behoort, is het dichtst nabij den troon Gods. (Zie „Paarl van Groote Waarde,” Abraham III: 1—3.)

2). Ten Kate.

3). P. v. G. W., Mozes 1: 29.

4). T. a. p. vs. 33 en 35.

5). Openb. 21: 1.

6). Openb. 21: 5; 2 Petr. 3: 13.

7). Mozes 1: 38.

8). T. a. p. vs. 39.

Hij ziet het einde van den beginne af¹⁾ — het einde van een bepaald werkgedeelte: aan zijne werken, gelijk wij gezien hebben, komt geen einde. Maar zelfs dat alles is Hem, die Zelf eindeloos is, van eeuwigheid bekend. Wel mag de dichter uitroepen:

„Zal de glorie verbleeken en de wijsheid verminderen,
Die de eeuwige zonnen doen schijnen?
Zal een alvolmaakt Vader vergeten Zijn kinderen?
Vreest niet — Hij draagt zorg voor de Zijnen.”²⁾

Langs de ontelbare wereldentrossen die door Kolob in bedwang gehouden worden, langs de schitterende zonnenvelden van den Melkweg, die zich daar door de ruimte slingert als een gordel van licht, ruischt de verzekerende stem der Liefde, die dat alles in stand houdt:

„Beveel gerust uw wegen,
Al wat u 't harte deert,
Der trouwe hoed' en zegen
Van Hem die 't al regeert!”

Salt Lake City, Utah.

¹⁾. Abraham 2 : 8.

²⁾. Orson F. Whitney.

ONTSLAGEN.

Op 12 Mei is van zijne zending alhier, eervol ontslagen: Ouderling Wilford Davis. Ouderling Davis kwam aan op 6 November 1911, en werd gezonden naar de Groninger Conferentie. Aldaar werkte hij tot 1 Juli 1912, waarna hij verplaatst werd naar de Amsterdamsche conferentie, met bestemming voor den Helder. Op 1 Februari 1913 werd hij van daar geroepen om over te gaan naar de Conferentie te Rotterdam, en aldaar de leiding te aanvaarden van de groote gemeente. Deze roeping bleef hij vervullen tot den datum van zijn ontslag.

Op 8 Juni is ontslagen Ouderling Herman Poorte. Ouderling Poorte was aangekomen op 6 November 1912, en werkte van af dien datum tot 28 Juni 1913 in de Rotterdamsche Conferentie, met name in de vertakkingen te Vlaardingingen en te Leiden. Op bovengenoemden datum werd hij overgeplaatst naar de Amsterdamsche conferentie, alwaar hij eerst een poos lang werkte in Amsterdam II, waarna hem Utrecht als standplaats werd aangewezen. Aldaar bleef hij tot kort voor den tijd van zijn ontslag.

AANGEKOMEN.

5 Juni 1914. In het zendingsveld alhier is aangekomen: Ouderling John Earl Felt, van Huntsville, Utah. Ouderling Felt is de Rotterdamsche conferentie als arbeidsveld aangewezen geworden.

VERPLAATST.

10 Juni 1914. De navolgende Ouderlingen zijn als volgt verplaatst: Chas. O. Jackson van de Amsterdamsche naar de Rotterdamsche conferentie.

Steve Layne Love van de Rotterdamsche naar de Amsterdamsche conferentie.

VOORLOOPIGE CONFERENTIE-AANKONDIGING.

Op 12 Juli aanstaande zal de Jaarlijksche Algemeene Conferentie dezer Zending gehouden worden te Rotterdam. Nadere bijzonderheden in het volgend nummer.

ONDERWIJZINGEN VAN JOSEPH SMITH.

EEN FONDAMENTEEL BEGINSSEL VAN HET MORMONISME. „Mij is dikwijls de vraag gesteld, „Waarin komt het verschil uit van u met anderer godsdienstige inzichten?” In werkelijkheid en hoofdzak verschillen wij niet zoo veel van anderen in onze godsdienstige inzichten, alleen dat wij allen in zouden hebben te drinken een beginsel van liefde.

Een der meest grootsche fundamenteele beginselen van het „Mormonisme” is: waarheid te ontvangen; laat het komen van waar het wil.” „Kerkgeschiedenis,” Deel 5, blz. 499.

HET EVANGELIE VOEGT TOE AAN WAT GOEDE MENSCHEN REEDS BEZITTEN. „Wij vragen geen enkel volk het goede wat zij reeds verkregen hebben, weg te doen; enkel vragen wij hen te komen en meer te ontvangen. Wat, zoo wanneer heel de wereld dit evangelie zou willen omhelzen? Dan zou men zien van oog tot oog, en de zegeningen van God zouden op het volk worden uitgestort, wat het verlangen is van heel mijn hart.” „Kerkgeschiedenis,” Deel 5, blz. 259.

INHOUD.

In den mond der getuigen Blz. 177 Uit den berg afgehouden . » 185 „Beveel gerust uw wegen.” » 188 Ontslagen . . . . . » 191 Aangekomen . . . . . » 191		Verplaatst . . . . . Blz. 192 Voorloopige conferentie- aankondiging . . . . . » 192 Onderwijzingen van Joseph Smith . . . . . » 192
--	--	---

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 7 B Rotterdam. — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending. Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 1.80, Buitenland f 2.50. Amerika 1.00 doll. — Per exemplaar 10 cent.